

CH FEB 6 1962

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

76 M. 5 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. VASARIO (FEBRUARY) 2 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Neolituanės spalvų įteikimo metu newyorkiečių surengt oje metinėje korporacijos šventėje sausio 27 d. Maspetho Liet. Piliiečių Klub o salėje. Iš k. i. d.: R. Buinytė, J. Elsbergaitė, D. Maurukaitė ir G. Noakaitė.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Mūsų tautos (ir latvių bei estų) sveikoji istorinė nuovoka nugali nuo žmonijos politinės pažangos toli atsilikusįjį rusų įžulųjį didrusiškumą. Tai ryšku iš ištraukų kalbų, kurias Maskvos vietininkai pasakė Pabaltijo valstybių komunistų partijų suvažiavimams, paskelbtų žurnale East Europe. Estijos partijos sekretorius Ivanas Kebinas puolė estų tautinės kultūros gerbėjus ir melavo: "tik prie sovietų mūsų kultūra iš tikrųjų tapo tautinė." Girdi, "privalome griežtai kovoti prieš pastebimą norą mūsų tautinę kultūrą atriboti nuo didžiosios daugiatautinės sovietų kultūros." Latvijos sekretorius Arvidas Pelšė ragino partiją kovoti prieš nacionalizmą, o žmones auklėti "internacionalizmo bei sovietijos tautų draugingumo dvasia. Ypač jaunimą reikėtų saugoti nuo užsienio įtakų." Na, ir mūsų Sniečkus kaktą raukė: girdi, reikią smarkiau skiepyti "internacionalinę apšvietą" ir vesti "nenumaldomą kovą prieš nacionalizmą," nes tautai būtinas "ankštesnis prisirišimas prie broliškų sovietijos tautų." Visi lietuviai dabininkai privalą geriau mokėti rusiškai. Taigi, nacionalizmas, kuris jauną aušrininką Šliupą, New Yorke 1887 m. vos išlipus, pakurstė sužukti mus valdyti norintiems lenkams: "Litwa chce być niepodległa!", o Maironį carizmo rusams tarti: "Nesulaikysi upės bėgimo!" teikia nemigo naktų Maskvai ir jos tarnams.

Vilniuje minėta 55-osios M. Petrausko operos "Birutė" pastatymo (1906 m.) metinės. Buvo sveikinti dar gyvi dalyviai: K. Petrauskas, A. Žmuidzinavičius, E. Gališauskaitė—Jurienė ir Vyt. Landsbergis—Žemkalnis. Vargiai prisiminta, kad opera buvo 1928 m. išspausdinta Bostone amerikiečių dr. J. T. Vitkaus (valparaisiečio), K. S. Karpiaus ir P. J. Žiurio lėšomis. Elta, minėjimą pranešdama, taip pat šito fakto nežinojo, nes senųjų Amerikos lietuvių istoriją daugeliui yra nežinomas kraštas.

Popiežiaus planuojamas šaukti Visuotinis Bažnyčios Susirinkimas turės nepavydėtiną uždavinį — apjungti visus krikščionis į vieną Bažnyčią, kuri būtų vieno Dievo vienas Kūnas. Krikščionių masėje, kaip žinoma, katalikai tesudaro pusę. Protestantiškoji dalis jau per 400 metų gyvena sau be bendro centro ar klusnumo vienai galvai. Be to, ir pati Katalikų Bažnyčia ne ta, nuo kurios protestantai atsimetė XVI a. Katalikai savo pozicijoms turi palenkti ne tik abejingus protestantus, bet ir seneliau atskilusią Rytų Bažnyčią, kurios sujung-

Nukelta į 4 psl.

Zingsnis po žingsnio į erdvę

Po pulk. Glenn, žygį pakartos kap. Slayton kovo mėnesį. Po to planuojama aštuonioliką sykių žemę apskristi, išbūti kelionėje 7 dienas, pabandyti prie skriejančio laivo pridurti naują, nuo žemės iššautą raketą, iki galiausiai 1966 ar 1967 metais trys amerikiečiai nutūps mėnulyje. Sovietai giriasi paleisią skraiduolių aplink mėnulį šiais metais, o savus atstovus tenai išlaipinsią 1964 m.

Aštuoniolikos kartų apskriejamą atliks tokios pat Mercury rūšies laivas, turįs išbūti kelionėje 27 val. Paruošta 4 laivai, kainavę 3 mil. dol.

Kitais metais norima išbandyti 7 dienų skriejamą. Projektas pavadintas Gemini (dvynukai), nes Mercury laive greta sedės du lakūnai. Laivas sversiąs apie 6000 svarų — du kart didesnis negu dabartiniai, bet skris tolygiu greičiu — po 17,500 mylių per val. Tuo tarpsniu bus išbandyta ir pridurti prie jau kelionėje esančio laivo naują nuo žemės iššautą raketą, kurią

būtų galima pavartoti ar tolimesniai laivo pastumėjimui ar pristabdymui, nusileidžiant mėnulyje.

Siems žygiams pavykus, 1964 m. gale norima mėnulio link pasiųsti Apollo laivą (6 tonų svorio) su trimis lakūnais. Kitu bandymu prie Apollo bus prijungtos dar dvi dalys — viena su reikmenimis, kita su nauja raketą. Šis laivas turėtų nusileisti mėnulyje 1967 m.

Laivams iškelti reikalingos atitinkamos raketos. Tuotiksniu vystomi Saturnai, kurių vienas, C-1, kels pusantram milijono svarų smėgiu, o kitas, C-5, su 7 ir pusės milijono svarų smėgiu — tai dvidešimt kartų pajėgesnė už dabartinės Amerikos raketą. Kuriai bus naudojamas dar neišbandytas skystymu paverstas vandeniulis.

Planai nuolat keičiami, papildomi, nes patyrimas atneša patobulinimų. Pavyzdžiui, tik neseniai apsispręsta tolimesniems kelionėms pridurti prie jau skriejančio laivo pridėtinę, nuo žemės iššautą ra-

ketą, vieton abu vienu kūnu tiesiai nuo žemės iškelti. Po pavykusių Shepardo ir Grissomo nepilnos orbitos, 15 minučių 300 mylių skriejimū, patirta, kad lakūnai gali gana laisvai rankas prie instrumentų vartoti. Todėl nuspręsta kiek pakeisti vien automatinei kontrolei ikišiol ruošiamus Mercury laivus. Įsitikinta, kad žmogus, visgi, bus geresnis vairuotojas negu pliki instrumentai, kurie gali gesti. Į mėnulį skrieją lakūnų net turėsią, pagal žvaigždes, nustatyti savo vietą skriejamame plote, kaip tikri kapitonai, ne pasitikėti vien instrumentais.

SUSIRGO PROF. M. BIRŽIŠKA

Iš Los Angeles pasiekusi žinia apie staigią prof. Mykolo Biržiškos ligą sužadino Amerikos lietuvius, jau įpusėjusius ruoštis minėti Vasario 16 sukaktuves. Prof. Mykolas Biržiška, kaip žinia, yra vienas negausių (tik penkių) gyvų Lietuvos nepriklausomybės akto signatarų.

Prez. Kennedy priima lietuvius vasario 16 d.

Dr. Petras Vileišis, Liet. Bendruomenės politinės komisijos pirmininkas, kuris rūpinosi Amerikos lietuvių delegacijos priėmimu Baltuosiuose Rūmuose, sausio 30 d. gavo pranešimą iš Washingtono, kad prezidentas Kennedy lietuvius priims vasario 16 dieną 12 val. p. p.

Šiuo metu, kaip patirta, galutinai baigiamas sudaryti lietuvių atstovų sąstatas ir užbaigiamas redaguoti memorandumas, kuris prezidentui Kennedy bus įteiktas Lietuvos išlaisvinimo reikalu.

Delegacijoje bus apie keliasdešimt asmenų, ne tik organizacijų atstovų, bet ir šiaip atskirų asmenybių pasireiškusių Amerikos lietuvių veikloje. Pazymėtina, kad delegacijoje dalyvaus įvairių srovių ir įsitikinimų lietuviai, kurie rūpinasi ir dirba Lietuvos išlaisvinimu.

Vienybei malonu pažymėti, kad tai tas pats planuotas lietuvių apsilankymas Baltuosiuose Rūmuose, apie kurio organizavimą jau buvo rašyta Vienybės sausio 12 d. laidoje.

Lietuviškoje Chicagoje

Adv. R. Skipitis yra išleidęs pirmą tomą savo atsiminimų, dėl kurių jau visa eilė yra pasisakę neigiamai, ar net spaudoje kai kuriuos dalykus išskėlę. Bet autorius, nepaisydamas to, ruošiasi dar tris tomus išleisti. Anot jo, "pikti, mano knygą iškraipantieji atsiliepiamai spaudoje mane slėgia, o gerieji (atsiliepiamai) piktuosius neutralizuoja."

Lietuvių Dailininkų Sąjunga Chicagoje sausio 20 d. paminėjo savo veiklos penketį. Ta pačia proga tą dieną Jaunimo Centre - Čiurlonio galerijos patalpose atidaryta dailės paroda, kurioje dalyvauja apie 20 dailininkų. Atsiminimui išleistas gausiai iliustruotas leidinys.

Vyciu choras vasario 24 d. su savo dirigentu F. Strolia išvyksta koncertuoti į Detroitą. Kartu su choru dalyvaus ir solistai: P. Bičkienė, A. Brazis ir muz. J. Byanskas.

Spaudos sekcija II-jame Kultūros kongrese yra numachi surengti eilę paskaitų. Apie žurnalistų uždavinius skaitys Tėvas Tomas Žiūraitis, Vyt. Zalatorius - apie lietuvių kelius amerikiečių spaudoje ir kiek jie patarnauja lietuviškam reikalui. Kanadietis Jonas Kardelis pakviestas apibūdinti nūdienę JAV lietuvių žurnalistų padėtį.

Inz. S. Virpsa, neseniai baigęs Chicago technikumą, neolituanų pirm. ir aktyvus LVS Ramovės narys, Kalėdų švenčių proga buvo išvykęs į Pietų Ameriką, kur aplankė Caracas, Sao Paulo, Montevideo ir kt. miestus. Urugvajuje aplankė savo seseris.

Lietuvos topografinis žemėlapis, kurį spaudai parengė Br. Kviklys ir išleido Vl. Vijskis, chigagiečių sutiktas dideliu susidomėjimu.

Lietuviška gramatika angliškai planuojama išleisti L. Vyčių kultūros komisijos. Taip pat esama užsimota ir praveisti lietuvių k. mokymą plokštelėmis.

Vyt. Zalatorius, Liet. Žurnalistų S-gos Chicago skyriaus valdybos narys, Kalėdų švenčių proga su žmona lankėsi Meksikoje.

Arch. J. Nulokas pakviestas architektūros sekcijos vadovu, o B. Keturakis - fizinio lavinimo sekcijos vadovu komitete II-jam Kultūros Kongresui šaukti.

A. Makauskas, kiek ilgiau gyvenęs Londone (Anglijoje) ir tenai turėjęs baldų dirbtuvę, jau kelintas mėnuo, atsikėlęs į Chicago ir čia išikūręs kaip vadovas garsioje Vureka baldų gamykloje.

Lietuvių Prekybos Rūmų veikla

Dr. Juozas Jerome

Š. m. pirmame Lietuvių Prekybos rūmų direktorių posėdyje buvo išrinkta valdyba ir perorganizuotas direktorių komitetas. Dr. J. Jerome buvo išrinktas pirmininku ketvirtam terminui.

Buvęs ilgametis LPR pirmininkas ir šios organizacijos steigėjas Stanley Balzekas, Sr. pareiškė, kad LPR dr. Jerome vadovaujant, prekybos ir kultūrinių darbų reikalams daug pasitarnauta Amerikos lietuviams.

Valdybos sąstatas toks: vice pirmininkais išrinkti Felix A. Raudonis, Julius Kuzas ir Charles D. Macke. Dr. Kazys Drangelis vėl išrinktas sekretorium ir Anthony J. Valonis išdininku. Komitetoose padaryti pakeitimai: Programų komitetai sudaro Charles D. Macke, Felix A. Raudonis ir Bruno Shukis, Jr. Ryšių komitetai sudaro Algerdas Pivaronas ir dr. Kazys Drangelis. Svečių priėmimo komitete pasiliko William J. Kareiva ir Valonis. Reklamoms pareigoms paskirtas Frank Bulaw. Vi-

suose kituose komitetuose pasiliko tie patys direktoriai. Šiame posėdyje Chicago Lietuvių Tarybai paskirta \$25.00.

Buvo perskaitytas laiškas, kurį prisiuntė Knights of Lithuania pirm. Genevieve Giedraitis. Ji kviečia LPR narius ir bendrai visus lietuvius dalyvauti jų rengiamam bankete, kuris įvyks vasario 11 d. Sherman viešbučio puošnioje Tabarin salėje. Banketas rengiamas ryšium su Lietuvos nepriklausomybės minėjimu.

Vas. 14 d. Knights of Columbus salėje, bendrame LPR susirinkime bus iškilmingai atžymėta Lietuvos nepriklausomybės sukaktis. Prof. Gediminas Galva pasakys kalbą; Albertas Brinka skaitys Maironio eilėraščius; Antanas Rukštelė rodys iš Lietuvos įvairius piešinius; o Gramonto ir Zapolio vadovaujama Jaunųjų šokėjų grupė palinks susirinkusius lietuviškais šokiais. Programai pasiūlyta dalyviai bus pavaišinti. Visi LPR nariai maloniai kviečiami atsilankyti.

FR. BULAW

Liberty Federal Philadelphijoje išrinko naujus direktorius

Liberty Federal Savings and Loan Association Philadelphijoje (taip vadinamas lietuviškas bankas) sekretorė Elena Vainiūnienė pereitą šeštadienį pranešė lietuvių bendruomenės radijo valandėlės klausytojams, kad Liberty bankas užbaigė 1961 m., pasiekdamas per 52 ml. dol. kapitalo, 1960 m. gale Liberty turėjo 46 ml. dol. kapitalą, kas rodo, kad istaigos kapitalas užaugo apie šešius milijonus dol. per pastaruosius metus.

Edwardas C. Wayne direktorius

Šioje laidoje rasite Liberty Federal pareiškimus, kurie pasirodė visuose Philadelphia dienraščiuose (Evening Bulletin, Philadelphia Inquirer ir Daily News) kartu su pranešimu apie naujus direktorius ir pakeitimus valdybos narių tarpe. Metiniame narių susirinkime, įvykusiame sausio 17 d., buvo perrinkti du direktoriai, būtent, Anne M. Cheleden, kuri taip pat yra Executive Vice - President, skyriaus vedėja ir Jonas J. J. Matulis, ilgametis direktorius, gavo Assistant Vice - President titulą. Jo tėvas Jokūbas Matulis buvo pirmosios lietuvių paskolų bendrovės pionierius, veikėjas, direktorius ir valdybos narys, pašvęsdamas tam darbui daug metų. (Pirmoji Lietuvių Paskolų bendrovė tapo Liberty Federal Savings and Loan Association, kai gavo federaciją čarteri ir pakeitė vardą.)

Kaip jau Vienybės skaitytojai žino, 1961 m. gegužės mėn. mirė Antanas Kanin - Kaniušis, ilgametis Liberty direktorius. Į jo vietą buvo išrinktas direktorium Leonard F. Leone. Leone yra mirusio Adomo Grusho žentas.

Ona M. Cheleden, egzekutyvine vice-prezidentė ir skyriaus ved.

Grush taip pat ilgus metus dirbo lietuviškame banke ir buvo jo direktorium.

Ketvirtuoju direktorium sausio 17 d. buvo išrinktas Edward C. Wayne, sūnus Stanley Wasikonio, kuris iki to laiko taip pat buvo direktorius ir toliau eis Vice - prezidento pareigas. To susirinkimo metu pagerbtas Wasikonis, kuris beveik 50 metų bendradarbiauja su Liberty ir buvusia paskolos bendrove, kaip jo prezidentas, direktorius ir vice - prezidentas. Šia proga visų narių nutarimu Wasikoniu buvo suteiktas Director Emeritus (Garbės direktoriaus) titulas iki gyvos galvos. Vice - prezidentas Wasikonis ir dabar darbuojasi Liberty centrinėje istaigoje -

Stasys Vasikonis Garbes direktorius

maloniai pasveikindamas lietuvius narius lietuviškai ir suteikdamas jiems pagalbą bei patarimus taupymo bei paskolų reikalais.

Vienybė sveikina Liberty Federal Savings and Loan Association, Philadelphiaijoje išlaikiusių jau kelėjus metus ketvirtą vietą savo didumu toje apylinkėje, ir linki dar didesnio pasisekimo ateityje. Kartu sveikinami visi direktoriai, valdyba ir tarnautojai

Jonas J. J. Matulis vice-prezidentas-padėjėjas

su Liberty prezidentu Kaziu Cheleden priešakyje ir jo žmona Ona Čeledienė - Executive Vice President ir skyriaus vedėja.

Vienybė iš savo pusės nori šia proga pakartoti Juozo Tysliavos žodžius, kurie nekartą tilpo šio laikraščio skiltyje, kad lietuviai New Yorke ir kituose miestuose bei valstybėse atidarytų taupomas sąskaitas, atlikdami tai per paštą. Liberty Federal istaiga apmoka pašto išlaidas, tad Jūs galite taupymo formulus atlikti namuose, nestas lietuviškas bankas yra tiek tolimo nuo Jūsų, kaip nuo pašto dėžutės, Liberty Federal Savings and Loan adresas yra: 202 North Broad Street, Philadelphia 2, Pa. Skyrius yra Stenton and Duval Streets, Philadelphia 38, Pa.

Philadelphia organizacijų sudarytas komitetas rengia Vasario 16 minėjimą, kuris įvyks vasario 18 d., sekmadienį, 3 val. popiet Lietuvių Muzikalinio Klubo (Lithuanian Music Hall) patalpose, 2715 East Allegheny Avenue.

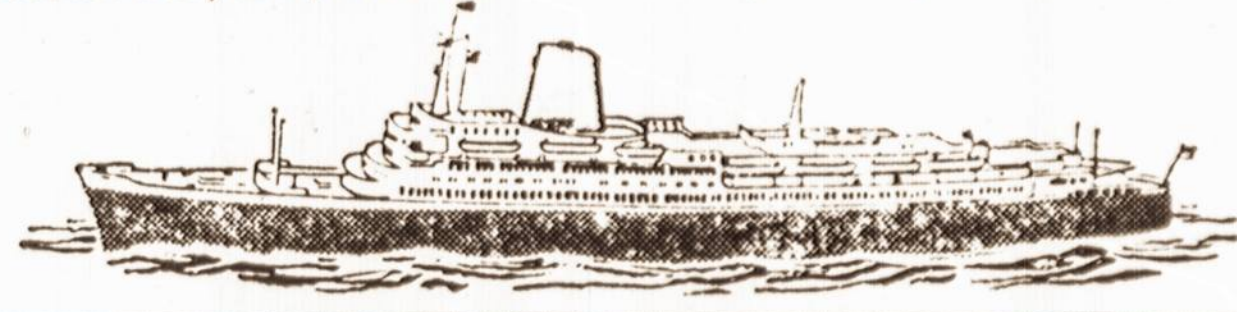
Minėjime pagrindinę kalbą pasakys svečias iš Cleveland, advokatas Julius Smetona.

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

Telefonas VI 7-4477

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

BILIETAI PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR ISNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausių kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477

Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. p. iki 5 v. v.

Politinių studijų baruose

PROTO IR APREIŠKIMO SINTEZĖ

KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ SEMINARAS

Buvo pareikšta, kad krikščionys demokratai nesą bažnytinė, bet pasaulietinė politinė srovė, kurios pagrinde esąs valstybingumas. Srovė esanti prieš klerikalizmą, tai yra prieš bažnyčios kišimąsi į valstybinės galios sritį. Srovė esančią už demokratiją, už socialinį teisingumą įgyvendinimą ir tam reikalui net pasiryžusi paimiti turtingųjų nuosavybę.

Politinėje, ekonominėje, socialinėje srityje krikščionys demokratai veikia savo atsakomybe, ieškodami sprendimų proto ir apreiškimo sintezėje ir derindami veiklą su krikščioniškos tiesomis ir Kristaus mokslu.

Jie mano, kad apreiškimas patvirtinąs išvadas, kurias galima pasiekti prigimtinu protu. Tačiau, užsiminta, kad bažnyčia galinti sintezes, išvestas iš proto ir apreiškimo derinimo, pakoreguoti, jei tokios sintezės prasilenktų su krikščioniškomis tiesomis.

Krikščioniškoji demokratija nesanti konfesinė srovė. Ji apimanti visus krikščionis ir katalikus, ir protestantus, ir ortodoksus. Katalikų ir protestantų bendradarbiavimo pavyzdys esanti Vakarų Vokietija, kur CDU partijoje dalyvauja ir katalikai ir protestantai. Esąs net brandinamas sumanymas išplėsti k. d. srovės principus į nekrikščionišką Aziją, pritaikius juos Tikinčiųjų Demokratų Sąjūdžiui.

Lietuvos k. d. sąjungos tikslas tretyje esąs panaudoti visas jėgas Lietuvai laisvę atgauti, bendradarbiaujant su to pačio tikslo siekiančiomis visomis lietuvių politinėmis partijomis, sąjūdziais ir organizacijomis, tautiškumą išlaikyti ir socialinį teisingumą įgyvendinti.

Tokios mintys buvo pareikštos lietuvių krikščionių demokratų pirmajame seminare, kuris įvyko sausio 21 d., Atletų Klubo salėje, Brooklyne, N. Y.

Seminarui vadovavo Stasys Lušys, pagrindinis referentas buvo Pranas Vainauskas, koferentas Albinas Gražūnas. P. Vainauskas padarė plačią ir išsamią k. d. istorinę apžvalgą nuo sąjūdžio atsiradimo perėjo šimtmečio viduryje iki dabar.

Jis apžvelgė srovės ir jos partijų atsiradimą visose

Europos valstybėse, jų tarpe ir Lietuvoje, JAV, Pietų Amerikoje ir (labai įdomus faktas) k. d. srovės padalinių įsisteigimą keltolikoje naujųjų valstybių Afrikos kontinente.

Atskirai buvo suminėtos penkios k. d. tarptautinės organizacijos: NEI Europoje, kur lietuvius atstovauja Edvardas Turauskas; CDU (Rytų Europos egzily) Amerikoje, kur lietuvius atstovauja gražus k. d. lietuvių būrys; OTCA Pietų Amerikoje ir dvikrikščioniškojo jaunimo tarptautinės organizacijos; viena Europoje ir antra Pietų Amerikoje.

Po pranešimų buvo diskusijos. Diskusijose, kuriose aktyviausiai dalyvavo Diržys, Vygtas ir Pažemėnas, buvo paliesti bažnyčios ir k. d. partijų santykiai bendrai ir Lietuvos laisvinimo reikalai kraštuose, kur vyriausybes sudaro k. d.: Vokietijoje, Italijoje ir kitur.

Kalbant apie dvasiškios kišimąsi į valdžios galią, buvo paminėta, kad Lietuvoje, k. d. valdant, nei vienas ministras pirmininkas nebuvo kunigas, bet tai atsitiko vėliau, kada kraštą valdė tautininkai. Čia turėtas galvoje kun. V. Mironas.

Diskusijos buvo augsto lygio, džentelmeniškos ir gyvos. Žinoma, daug kas pasiliko neišsiaiškinta, bet ir laiko tam neužteko. Pranešta, kad ateityje k. d. seminarai bus tęsiami.

Ten buvęs

NUTEISĖ KUNIGUS

Kaip praneša Associated Press iš Maskvos, sovietinė spaudos agentūra Tass pasakelbusi, jog Vilniuje pasibaigė byla prieš kunigus.

Buvęs Klaipėdos bažnyčios klebonas kun. Liudas Pavilonis nubaustas aštuoneriais metais kalėjimo, o kun. Bronius Burneikis – ketveriais.

Kartu nubausti ir kiti trys: Benediktas Alsys ir Juozas Mikalauskas gavo po penkerius metus, o Antonas Paškevičius – vienerius.

Kunigai buvo kaltinami, kad jie gavę iš Amerikoje esančių tremtinių valiutą ir ją parduvinę ir davę kyšius pareigūnams, norėdami iš jų gauti statybinių medžiagų, statant Klaipėdos bažnyčią.

Lietuvos Gen. Konsulo Jono Budrio iniciatyva sausio 26 d. įvykęs organizacijų ir spaudos atstovų pasitarimas dėl lietuvių dalyvavimo 1964 m. tarptautinėje parodoje. Nuotraukoje - Gen. Konsulas J. Budrys, J. Šlepetyš, I. Trečiokienė, V. Leskaitienė ir I. Dilienė.

Pasitarimo dalyviai: (iš k. i. d.) J. Audėnas, A. S. Trečiokas, J. Bielinis, V. Sidzikauskas, konsulas V. Stašinskas ir vice-konsulas A. Simutis. J. N. Tysliavos nuotrauka

Lietuviai dalyvaus tarptautinėje parodoje New Yorke 1964 m.

Lietuvos Generalinio Konsulato iniciatyva, sausio 26 d. Konsulato patalpose buvo sušauktas New Yorke lietuvių visuomenės organizacijų ir spaudos atstovų pasitarimas dėl lietuvių dalyvavimo 1964 m. tarptautinėje parodoje.

Buvo norėta išsiaiškinti, kaip lietuviams dalyvauti toje parodoje. Iš pranešimų, kuriuos padarė gen. konsulas J. Budrys ir vicekonsulas A. Simutis ir kuriuos vėliau papildė BALFo reikalų vedėjas kun. L. Jankus ir kiti, paaiškėjo, kad nėra galimybių Lietuvai kaip valstybei toje parodoje dalyvauti.

Pirmiausia kliūtis yra didelės išlaidos. Prie kukliausių norų, reiktų bent ketvirčio mil. dol. Antras dalykas – tai eksponatų trūkumas. Parodoje reiktų parodyti pramoninių dalykų, nes toks ir parodos pobūdis.

Neturėdami savos valstybės, o tikrai simbolinį nepriklausomos Lietuvos pripažinimą, laisvėje esantieji lietuviai šitokių eksponatų parūpinti negalės.

Todėl, išklause visų informacijų, susirinkusieji priėjo išvados, kad lietuviai parodoje dalyvaus ne kaip valstybė ir todėl savo atskiro paviljono neturės, bet stengsis įsiterpti kitų paviljonuose.

Todėl užgirtas pasiūlymas, kad Gen. Lietuvos Konsulatas New Yorke, ėmęsis iniciatyvos patyrinėti parodoje daly-

vavimo galimybes, ir toliau tam darbui vadovautų.

Konsulato rūpesčiu, artimiausiu laiku bus sukviesti pagrindinių organizacijų atstovai išdiskutuoti būdus, kuriais lietuviai galėtų ton parodon įsiterpti ir tą gausingą tarptautinę auditoriją išnau-

doti savo politinei ir kultūrinei veiklai.

Į tuos pasitarimus, manoma, kad bus kviečiami ALTO, VLIKO, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Bendruomenės, Kunigų Vienybės ir gal dar vienos kitos organizacijos atstovai.

Iškilinga sueiga - vaizdas iš New Yorke neolituanių metinės šventės, įvykusios sausio 27 d.

J. N. Tysliavos nuotrauka

KUR BĖGA ŠEŠUPĖ,

Ernestas Keturakis

KUR NEMUNAS TEKA

KAS BELIKO IR TAS MIKO

Lietuvos ekonominio instituto mokslinis bendradarbis Bernardas Blažys rašo:

"Komunistų partijos prognoje yra nurodyta, kad, kuriant komunistinę visuomenę, kolūkinė nuosavybė susilieja su valstybine nuosavybe. Įdiegiant sudėtingas mašinas ir automatizuojant gamybą, žemės ūkio darbas palaipsniui virs industrinio darbo atmaina. Kolūkiečiai patys išitikins sodybinio ūkio (nuosavo daržo, aut. pastaba) ne-naudingumu ir savanoriškai jo atsiskakys."

Savanoriškai ar nesavanoriškai, bet: sudie, kvietkeliu brangiausias, ir paskutinis nuosavas darželis!

NAUJIEJI KAIMO MIESTAI

Justas Paleckis dar Maskvoje komunistų suvažiavime

skundėsi, kad trys ketvirtadaliai Lietuvos žemdirbių tebe-gyveną savo senose nuosavose sodybose, išmėtytose po visą kraštą ir, kol jie nebūsią perkelti į kolūkinius centrus, žemės ūkio gamybos padidinimas būsiąs lėtas.

Smulkesnių žinių apie šią problemą pateikia žemės ūkio statybos projektavimo Instituto vyriausias inž. Jonas Pavarskas. Paklaustas, kaip pasikeis dabartiniai kolūkių centrai, inž. Pavarskas aiškina:

"Jie pavirs į tarpkolūkinius centrus, visai panašius į kolūkinius nedidelius miestelius. Juose bus visi reikalingi kultūriniai, buitiniai pastatai, komunalinio patarnavimo įs-

taigos, kino teatrai. Ir taip, nykstant skirtumui tarp kaimo ir miesto, šiose naujose gyvenvietėse gyventojų bus iki 2,000 - 2,500. Šiomet minėtų gyvenviečių plėtimas vyks, kaip nustatyta projektuose."

Tai yra, iš Stalino modelio kolūkių į Chruščevo modelio agromiestus.

IR LIETUVAI, IR KAZACHISTANUI

Inž. Pavarskas toliau pasakoja:

"Pradėtas projektuoti ištisas miestelis Lietuvos žemės ūkio ministerijai, kuris bus palei Dotnuvą. Panašus kompleksas pastatų projektuojamas

gyvulininkystės mokslinio tyrimo institutui Baisogaloje, bet šiomet mūsų laukia dar ir toks svarbus darbas: reikia išplanuoti 10 naujų gyvenviečių tarybiniam ūkiams plėšinių žemėje - Kazachstane.

Taip ir noris linksnuoti žodžius: piešiniai, plėšiniai, plėšimai.

JEI KARVĖS BALSUOTŲ

Dieną iš dienos laikraščiai ir radijas Lietuvoje kalba naują Chruščevo nusistatymą - pakeisti "žaluminę (žolinę, aut.) žemdirbystę pranašesne šakniavaisine ir ankštine", tai yra, atsiskakinti žolinių kultūrų (ypač dobilų), kaip pagrindinio pašaro karvėms, ir pakelsti žolines kultūras cukriniais runkeliais, pupomis, žirniais.

Sausio 16 d. Chruščevas Minske kalbėjo Baltarusijos žemės ūkio darbuotojams ir pirmo savo naujovę. Užsirusi šis skaitė Lietuvos žemės ūkio mokslininkų laišką (žiūrėk New York Times, sausio 17 d. laidą), kuriame lietuviai pasisakė, kad lietuviškos karvės per ištisus šimtmečius puikiai tarpo ir davė daug pieno, maitinamos ne cukriniais runkeliais, kukurūzais, pupomis ar šlaidais, bet šieno ir dobilais, kuriuos karvės lengviausiai suvirškina. Chruščevas kreipėsi į A. Sniečkų, kuris irgi ten dalyvavo, ir patarė jam pasiųsti Lietuvos žemės ūkio mokslininkus kuriam laikui į kolūkius, kad ten jie išsiaiškintų, ar tikrai karvės balsuotų už žolinius pašarus.

Atrodytų, kad versti karves balsuoti prieš žolę, būtų tas

pats, ką versti žuvis balsuoti prieš vandenį.

IR BE BALSAVIMŲ VYKDO

Vilniaus radijas skelbia: "Lietuvos tarybiniai ūkiai, stengdamiesi (aut. pabraukta) pakeisti žaluminę žemdirbystę pranašesne, šlais metais pasės daugiau kaupiamųjų kultūrų - kukurūzų, cukrinių runkelių, pupų. Kaupiamosiomis kultūromis bus užsėta 15% visos ariamosios žemės ploto."

Kolūkių vadovybės neatsilieka. Vilniaus radijas skelbia iš visų Lietuvos rajonų, kad kolūkių valdybos nutarusios išarti dobilienas ir jas užsėti grūdinėmis, šakniavaisinėmis ir ankštinėmis kultūromis.

SULIG PROBLEMA IR GALVÁ

Lietuvos žemės ūkiui nustatyta 1962 m. siekti pagaminti nuo 100 ha naudojamos žemės (250 akrų) po 100 tonų pieno, po 10 tonų mėsos ir išvežti į laukus kiekvienam ha po 8 tonas sukaupto mėšlo. Pagal vakarų standartą tai nesunkus uždavinys, tų lengvai atliktų 25 geros karvės.

Perelais metais pirminiai kolūkiai nuo 100 ha naudojamos žemės vidutiniškai pagamins po 50 tonų (50,000 kvortų) pieno, po 50 tonas (10,000 svarų) mėsos ir dabar veža į laukus po 8 tonas mėšlo ir durpių mišinio. 100 ha sudarą 800 tonų arba 40 didžiulių prekinų vagonų.

Bet ką daryti atsilikusiems kolūkiams? Vilniaus radijas skelbia:

"Ateties" kolūkis praėjusias metais 100 ha naudojamos žemės turėjo 4 su puse karvės ir pagamins 7, 2 tonas pieno ir 1,6 tonas mėsos."

Kauno rajono "J. Biliūno" vardo kolūkio gyvenvietė.

Dvieju lietuvių nuotykiu Šiaurės Karelijoje

JUOZAS POŽERA

Tęsinys

Nelaimė atsitiko kaip tik Vasilio poste. Mes ir apsižiūrėti nespejome, kaip susigrudo keli rąstai, šonu prisiplakę prie akmenų, o ant jų kas sekundę virto nauji ir nauji medžiai.

Vasilis, metęs žemėn kablį, tekinas pasileido į aukštupį, o mudu su Vaciu, beječiai ir sutrikę, žiūrėjome, kaip auga plukdomų pušų kalnas, kaip medžiai it gyvi stojasi piestu, braška, dunda ir sužaloti, apdraskyta žieve griuva krūvon, lipse lipa į krantą. Kai subego vyrai, medžių kruva išaugo it namas.

Į varnas dairaisi?! su priekaištu mete Vasiliui pagyvenęs, niekad anksčiau nematytas kresnas vyriškis, matyt, vyresnysis iš kito kaimo atvykęs plukdytojas.

Vasilis nutylejo.

Plepa kaip bobos susirinkę, o paskui čia dėl jų plukis, gaišk tebesirdo nematytas vyriškis.

Dabar Vasilio veide neliko ne lašelio kraujo. Jis puikiai, kaip ir mes patys, suprato, jog priekaištaujama jam ir už mus: plukdydami pašalinams ne vieta. Čia... ne pramogai žmonės tenkasi.

Aš rasiu kaltininką ir viską sutvarkysiu pats. Lėtai pasirodė Vasilis.

Vyrų murmesys iš sykio nutilo. Rodos, kad jems kas burnas užčiaupe. O mes su Vaciu supratome, kad Vasilis ruošiasi kažkam labai pavojingo, nes vyrai tuoj jį emė raminti:

Nekvailiok.

Nepasiusime išnarpliosime per keletą dienų apie žmoną, vaikus pagalvok.

Vasilis burblelejo:

Atsitraukit.

Jis su batais, su visais drabužiais įbrido į ledinį vandenį ir, prisilaikydamas rąstu, nusyrė tolyn. Slinko pamažėle, neskuobedama, ir apčiuopėdamas apatinius rąstus. Po kelių minučių vėl burblelejo. Kaltininką turū. Duokit kirvį.

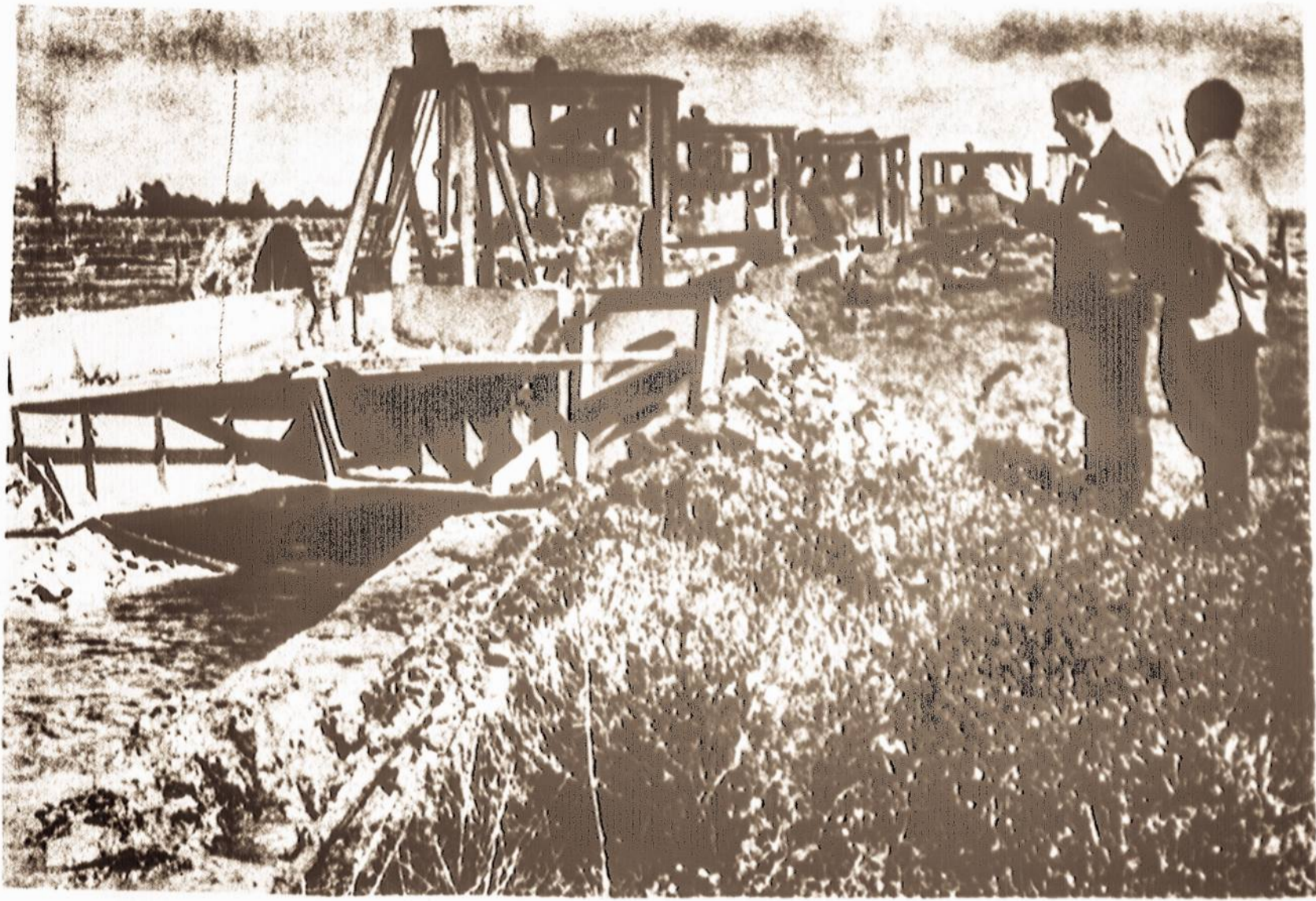
Vyrai be žodžių pratise jam nuo kranto ilgokai ir astrodraunį kirvį. Vasilis užsimojo ir iš peties emė kapoti kažkoki mums nematoma rąstą. Ir staiga mudviem su Vaciu viskas paaiškėjo: "kaltininku" plukdytojai vadina rąstą, kuris pirmasis įstrigo ir sulaukė kitus medžius. Štai jį Vasilis ir nori perkirsti, sugriauti rąstų užtvanką.

Vyrai... Betgi jį sutraušys...

Kone vienu balsu išsiverže iš mūsų krūtinų, tačiau vyrai mus tik nužvelgę titnaginiais žvilgsniais ir, nieko neatsakę, vėl seko Vasilio darbą.

— Taukšt, taukšt, taukšt... dusliai aidėjo kirvio dužiai.

Be žado sustingę, šiaubo apimti, mes sekėme Vasilį. Staiga jis paknopstomis puolėsi į krantą, ir mes aiškiai išgirdome, kaip grėmingai sugirgždejo susigrūdusių rąstų kruva. Koks mažytis atrode Vasilis prieš šią, rodos, gyvą, bet tik užsnūdusią pabaisą. Ir mažytis, ir tuo pačiu metu — neišmatuojamai didelis! Tačiau pabaisa nepuolė. Pagrūmojo ir sustingo. Vasilis vėl nubrido atgal, vėl užsimo-

Melioracijos darbai Šakių rajono "Lenino" vardo kolūkio bandomajame - parodomajame ūkyje. Per paskutiniuosius metus melioratoriai nusausino daugiau kaip 600 hektarų.

Norint įvykdyti 1962 m. normą, "Ateities" kolūkio kiekviena karvė turės duoti, apskritus metus neužtrūkusį, po 65 kvortas pieno kasdien ir per metus pagaminti po 90 tonų arba 4 su pusę didžiulių vagonų mėšlo.

Šiai problemai išspręsti net karvės galva per maža.

ŪKIAI SKIRTINGI, TVARKA TA PATI

1. Pavyzdiniai ūkiai

Vilniaus radijas skundžiasi:

"Utenos rajone Antalieptės atraminiam bandomajame ūkyje žemės ūkio mašinos neparuoštos žiemojimui: nuo grūdinio kombaino nenuimtos gendamosios dalys, nuo kitų mašinų net nenuvalytas purvas, nesuteptos."

"Kelmės rajono "Pergalės" pavyzdiniame ūkyje siloso kombainas neišvalytas, aptekęs purvais, grandinės nenuimtos, kombainas stovi ant nuleistų padangų. Kitos mašinos paliktos laukuose."

2. Kolūkiai

"Šakių rajono "Didžiojo spalio" kolūkyje du grūdiniai kombainai ir du siloso kom-

bainai stovi įšalę purve, nuleistomis padangomis, nenuimtais diržais, grandinėmis, dalgiais... Negeresnė padėtis to pačio rajono "Nemuno", Valančiūnų ir Sintautų kolūkiuose, o tokių kolūkių netrūksta ir kiekviename rajone."

Taip sakant, pavyzdinių ūkių pavyzdžiai užkrečia.

TARYBINIO ŪKININKAVIMO IDILIJOS

Žemiau patiekiami du Vilniaus radijo pranešimai:

1. Rusė nugyveno kolūkį

"Panevėžio rajono 'Vienybės' kolūkis. Maža pašarų, maža koncentratų, visko maža... Kitą dieną net ir atlieka 10 karvių, pavyzdžiui, nepašertų. Karvių farmoje kiemas šlapias, išklampotas. Čia priversta ir sulaužytų ėdžių, ir įvairių gelžgalių statybos atliekų, ir mechanizacijos detalių. Karvidėje trūksta krainko, tvarte šlapia... Karvės visiškai nevalomos, mėšlas retai išlyginamas. Farmoje neturima šilto vandens ir betonai plaunami tiesiog iš šulinio semiamu vandeniu. Todėl jie nešvarūs. O kibirai, koštuvai ir kitos priemonės išmėtytos

kur pakliūva ir kieme, ir tvarte ant mėšlo, ir įvairiuose pakampiuose."

"Retas respublikos žemdirbis seniau negirdėjo apie garsųjį 'Vienybės' kolūkį. Šis kolūkis prieš metus kitus tvirtai pirmavo ne tik Panevėžio rajone, bet keitėsi pirmąja vieta su stipriausiais Kauno ir Kapsuko (Marijampolės, aut.) rajonų varžovais. Kodėl jis rieda ir rieda į vis žemesnę vietą?"

"Ilgus metus kolūkiui sumaniai vadovavęs vedėjas Juozas Šlauciušas pernai persikėlė pirmininku į labiausiai atsilikusį, kur kas stambesnę už 'Vienybės' kolūkį, 'Kelias į gyvenimą'. Dabar po metų 'Kelias į gyvenimą' jau lipa ant kulnų rajono pirmūnams. Tuo tarpu 'Vienybės' ėmė vadovauti A. Kalinkina."

2. O kastuvai tik vienas

"Krekenavo kolūkyje prie viena kitos prisiglaudusios, sušalusios ir sručiuose paskendusios kiaulės. — Mums jau seniai neatveža pakratų, — nedrausiai teisinasi kiaulių augintojos.

"Žmonės gema, gyvena ir miršta, bet tautos vienybės idėja - amžina"

Kai Vienybė minėjo savo sidabrines sukaktuves, daugelis jai linkėjo — auksinių. Daugelis žmonių tikėjo, kad ji sulauks. Bet beveik niekas netikėjo, kad Lietuva, kuri 1886 metais neturėjo nei knygu, nei laikraščių, nei laisvės, dabar, Vienybei švenčiant didžiąją penkiasdešimties metų sukaktuvių šventę, ji, ta mūsų mylima šalis, ta mūsų tėvų žemė anapus jūrų marių, minės savo aštuonioliktąsias nepriklausomo, laisvo ir jau šviesaus gyvenimo sukaktuves.

Bet tų žmonių, kurie prieš penkiasdešimts metų stojo į kovą dėl lietuvių tautos laisvės, šiaudien jau nedaug. Po penkiasdešimts metų, kai Vienybė švęs kitas, dar didesnes, sukaktuves, mūsų taip pat, galbūt, jau nė vieno nebus.

Taigi, džiaugsmingai švęsdami Vienybės, o sykiu ir visos mūsų tautos, viso pasaulio lietuvių laimėjimo sukaktuves, mes negalime nenulenkti galvų prieš tuos, kurie dirbo ir kovojo vakar. Jie jau nesidžiaugs tuo džiaugsmu, kuriuo mes dabar taip džiaugiamės. Bet... po penkiasdešimts metų ir mes patys jau nesidžiaugsime tuo, kuo taip krykštaus ateinanti karta.

Žmonės gema, gyvena ir miršta, bet tautos vienybės idėja — amžina.

JUOZAS TYSLIAVA

DABAR, 1936 M. VASARIO 10 D.

— Oklaulidėje dar šlapia ir todėl, kad visam tvartui valyti teturime vieną kastuvą. Negi juo išsėmsi tiek daug sručių. Be to, dabar dienos trumpos (pranešimas iš sausio 11 d., aut.), o vakarais nėra galimybės tai padaryti, nes tėra vos vienas žibintas. Be to, farmos vedėjas neatveža žibalo. Kai mes paprašėme, — sako jos, — parūpinti daugiau įrankių mėšlui išvalyti, tai farmos vedėjas visai perpyko ir jau antrą savaitę nebestirodo visai farmoje."

No comment.

PRIEAUGLIS IŠ OLANDIJOS

Sausio mėnesį Vilnius pranešė, kad kiek anksčiau iš Olandijos buvo gauta 300 stambių raguočių prieauglio ir kad dabar vėl laivu į Klaipėdą atplaukė 200 pieningųjų veislės telyčių. Visas olandiškos veislės prieauglis bus paskirstytas Lietuvos kolūkiams ir ūkiams.

Yra senas lietuviškas priežodis, kuris nusako, kad bendras arklis liesas. Kažin, kokią priežodį reikėtų sudaryti apie bendrą karvę, nors ir olandiškos veislės.

jo kirviu. Rodos, kad kirvio ašmenys smigo ne į medieną, bet į mano smegenis. Po kelių sekundžių, per kurias buvo galima pražilti medžių krūva sugirgždejo. Vasilis, it nematomos jėgos pastumetas, išlėkė į krantą, ir tą pačią akimirką su kurtinančiu dundesiu griuvo rąstai.

Vyrai kabliais juos stūmė, grūdo į vagą, tiesino, o Vasilis, priėjęs prie manęs, akimis paprašė užrūkyti. Aš pratiesiau jam pakelti cigarečių ir aiškiai mačiau, kaip nesuvaldomai, nenuslepiamai drebėjo jo rankos. Godžiai nurijęs kelis tirstus dūmus, jis lyg niekur nieko, vėl stojosi senojon savo vieton ant paplokščio akmens ir kartu su visais varinėjo, tvarkė pasklidusius, srovės nešamus rąstus. Aš žiūrėjau į galingą jo stovylą ir galvojau: „Kiek daug tu, žmogau, man pasakei savo nebyliu žygdarbiu... Kaip dažnai mes, puikiai žinodami, kur mūsų sieloje guli „kaltininkas“, apsimetame jo nematą, nepastebį ir vietoj to, kad ryžtingu smūgiu jį nukirstume, mes rankiojame, tempiame šapelius, bet gyvenimo srove netrunka sunešti jų naujas krūvas, ir jie vėl kliūva už pagrindinio „kaltininko“, kurio mes tuomet nenukirtome. Dar blogiau! Dažnai, oi, dažnai ir šapelius ne mes patys nurankiojame, ne patys apivalome, bet paliekame šį darbą kitiems."

Nemažai man teko pakeliauti. Teko pabuvoti ir Pietuose, kur vaikią dangaus žydrynę remia baltakepuriai kalnai. Gražu ten. Tačiau tas grožis kažkoks lengvas ir švelnus it tasai pietų vėjelio dvelkimas. Gal būt, todėl jis ir nepalikto mano sieloje žymesnių randų, tokių, kokius nešioju iš tolimosios Šiaurės. Ir keista: suprantu, jog ne rūsti Šiaurės taiga, ne klampiosios pelkės ir šaltos uolienos traukia, vilioja, šaukia mane. Tad kas gi? Gal būt, toji rūsti apimka, kuri apsupa žmogų, pastato jį akis į akį su nelengvais išbandytais ir priverčia giliai pažvelgti į savo sielą?

Gal būt.

Pabaiga

Grafikas Jonas Kuzminskas Lietuvoje prie lino raižinio "Šalin kolonializmą".

Vincė Jonuškaitė sukaktuvininke

JUOZAS ŽILEVIČIUS, L. M.

Sakoma, kad diplomatai moterų gimimo sukakties proga neklausia jų metų, bet siunčia joms gėlių. Atrodo, kad prof. Juozas Žilevičius čia kaip tas diplomatas, nes šis rašinys tai lyg gėlės Vincėi Jonuškaitėi, kuriai pažįstamas tiek diplomatinis pasaulis, tiek muzikinis.

Vienybė, nuo savęs pridėdama, kad tai įvyksta ryšium su Vincės Jonuškaitės šešiasdešimt metų amžiaus sukaktimi, tiki, kad tame simboliškame gėlių įteikime jungsis ir visi lietuviai.

Vaikystėje, motinėlei vadovaujant, savųjų tarpe buvo nuolat dainuojamos įvairiausios senos liaudies dainos. Jos buvo labai labai senos, jau tuoliai per šimtmetį senumo, o šiandien daugybė Jonuškaitės iš savo motinėlės išmokyta dainų dar senesnės. Būtinai tas melodijas reikėtų iš jos užrašyti. Kai nusibuosdavo dainuoti, giesmes giedodavo. Taip tęsėsi iki gimnazijos laikų.

Kai Jonuškaitė pradėjo su mūsų kompozitoriais bendrauti, vaikystėje įdegtas dainos diegas prasiskleidė. Pamačiusi, kad kompozitoriai iš liaudies dainos gali padaryti idomų kūrinių, įvilkdami į naujosios muzikos rūbus, Jonuškaitė pati pradėjo tiktai savo dainas ir prašė kompozitorius harmizuoti ir bendrai liaudies dainas. Ji pirmoji pradėjo scenoje ir radifone jas dainuoti liaudišku būdu, kaip iš savo motinėlės buvo išmokusi. Ta naujovė visiems patiko, tokiu būdu ji tapo liaudies dainos plačiose masėse puoselėtoja ir neturėjo sau varžovo.

Operos solistė Vincė Jonuškaitė

Originalių kūrinių tiesiog reikalavo iš kompozitorių ir ji juos pirmoji vos tik parašytus viešai parodydavo, įtikindama, jog ir mūsų kompozitoriai gali kurti neblogiau už svetimuosius. Ji dainavo solinių dainų premjeras K. Banaičio, V. Jakubėno, J. Tallat-Kelpšos, J. Dambrausko, J. Gruodžio ir kt. Ji yra ir savųjų kompozitorių originalinių solinių dainų pirmoji masinė skleidėja. Parengusi iš tų kūrinių programas, ji koncertavo po visus Lietuvos miestus, prieš dainuojant paaiškindama apie dainuojamus veikalus, tuo ji atlikdama muzikos ugdytojos pareigas.

Turėdama plačios apimties mezzo — soprano (net kontralto) balsą su aukšta kultūra, koncertuodama plačiai važinėjo po V. Europos didmiesčius: plačiai programose įtraukdama ir savųjų kompozitorių kūrinius; Berlyne, Vienoje, Romoje, Londone, Kopenhagoje, Oslo, Varšuvoje, Taline, Leningrade, Maskvoje, o 1931 m. Stockholme davė net grynai lietuvišką programą; P. Amerikoje — Buenos Aires, Montevideo, Sao Paulo.

Kadangi pagrindinis jos tikslas buvo dainuoti savoje operoje Lietuvoje, tai jos lizdas ir buvo opera. Savo repertuare turėjo 47 sukurto operos vaidmenis. Ji nuo 1925 m. rudenio iki 1944 m. pasitraukimo į Vakarus, yra sukūrusi nepamirštamus vaidmenis, kurie operą lankiusių iki šiol nėra pamiršti.

Žymiausi jos vaidmenys buvo: Carmen, Mignon, Kaukių Baltuje — Ulrika, Trubadure — Azucena, Aidoje — Amneris, Boris Godunove — Marina, Pikų Damoje — Polina ir Grovienė, Giocondoje — Laura, Pakalnėje — Ragona, Care Sultane — Babaricha ir eilę kitų.

Muzikiniai subrendusi, išsitobulinusi balso valdyme ir vaidyboje, su pasisekimu ji vaidino didžiųjų operu scenose: Talino valstybinėje, Rygos nacionalinėje, Prahos — Narodni divadlo, Paryžiaus — Grand Opera Comique, Buenos Aires Colon teatre.

Kaip koncertų metu, taip ir dalyvaujant operose, visur buvo skelbiama, jog ji yra Lietuvos Operos primadona. Tikrai tokia ji ir buvo. Tuo būdu garsino plačiai Lietuvą ir Lietuvos operą. Plačiai veikdama Lietuvoje labdaros, kultūros ir muzikos veikloje nepaprastai išpopuliarėjo, ir visi ją vadindavo "mūsų Vincė".

Ištekėjusi už D. Zauriaus, vėliau buvusio Lietuvos užsienių reikalų ministro, ji turėjo įsitraukti ir į politinio gyvenimo sūkurį. Tai, be abejojimo, sukliudė jai kaip dainininkei daugiau išvystyti vokalinę — muzikinę veiklą ir plačiau pasineri operoje. Tuoliai ji buvo pačioje viršūnėje kaip dainininkė ir kupina energijos kaip žmogus. Ji būtų kur kas daugiau nuveikusi muzikoje negu jai yra pasisekę nuveikti.

Betgi ir tai, ko ji yra pasiekusi, neatėjo taip lengvai ir greitai: reikėjo didelės ištvėrmės, ryžto, vargo ir daug darbo per eilę metų.

Baigusi pradžios mokyklą Subačiuje, mokėsi Panevėžio gimnazijoje, su kuria, prasidėjęs I Pas. karui, 1915 m. išsikėlė į Voronežą. 1916 m. pradžioje pirmą kartą viešai pasirodė gimnazijos parengime, sudainuodama solo "Sunku gyventi žmogui ant svieto". Porą metų mokėsi muzikos ir dainavimo Voronežo muzikos mokykloje, 1918 m. grįžusi Lietuvos baigė trumpalaikius pradžios mokytojų kursus ir buvo paskirta į Surdegį. Po metų Kaune valdininkauja, draugų kviečiama įsijungia į visuomenišką veiklą, vaidina, su daina dalyvauja parengimuose. 1919 m. Kaune statomoje M. Petrausko op. "Birutė" vaidino Vaidilutės vaidmenį. Šis vaidinimas ir nulėmė jos ateitį.

Komp. K. Banaitis po vaidinimo nedviprasmiškai spaudoje pareiškė, kad Jonuškaitė turi retą balso medžiagą ir kad lavinant galima susilaukti pirmieji dainininkės. Ir neapsiriktą. Atsiradęs remėjų būrelis sudėjo lėšų jai paremti. 1920 m. stojo Berlyno aukštojo muzikos mokyklon, 1923 m. tolimesnėms studijoms persikelia į Romą, 1925 m. jau koncertuoja Romos Filharmonijos salėje. Tais pat metais per vasaros atostogas koncertuoja Palangoje ir gruodžio 9 d. debiutavo Kauno Lietuvos operoje, suvaldindama "Pikų Damoje" Polinos vaidmenį — po to priimta operon. Kiek padainavusi operoje, sekančiais metais trumpam išvyksta studijų į Milaną, po poros metų dar kartą ten pat ir jau po tų studijų tęsė savo darbą Lietuvoje. Jai užtruko apie 11 metų įkopti į aukštybes.

JAV atvyko 1948 m. ir iš karto įsijungė veiklon, su daina dalyvavo įvairiuose parengimuose, prieš porą metų Chicagoje turėjo savo koncertą, įdainavo keliolika lietuviškų kūrinių į plokštelių albumą.

Sukaktuvininke yra gimusi Subačiuje, Panevėžio ap., 1902 m. sausio 22. Šia proga palinkėkime sukaktuvininkei toliau taip energingai veikti mūsų tautos labui.

Vincė Jonuškaitė draugiškame šarže

VIEŠNIA IŠ AUSTRALIJOS

Kotryna Garbaliuskienė, kuri gyvena Adelaidėje, Australijoje su savo vyru ir dukters šeima, jau kuris laikas vieši Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir Kanadoje. Jos vyras Leonardas Garbaliuskas, atsargos karininkas, Lietuvoje dirbo telsingumo ministerijoje. Garbaliuskienė čia aplankė savo vaikus, gimines ir pažįstamus. Jos vyresnysis sūnus, inž. R. Garbaliuskas gyvena su šeima Springfield, Mass., ir dirba Worthington Corp. skyriaus vedėju. Jo žinioje yra apie 80 žmonių. Jaunesnysis sūnus, taip pat inžinierius, gyvena Toronte, Kanadoje.

Ji pasimatė ir su savo seserimi G. Stančienė ir jos vyru prof. Povilu Stančium, gyvenančiais Montclair, N. J. Teko jai paviešėti ir pas vyro seserį J. Ulpienę ir jos šeimą Bostone.

Garbaliuskienė taip pat lankėsi Washington, Chicagoje, Baltimorėje, gl ilgiau buvo sustojusi New Yorke, kur aplankė muziejus, šilap žymesnes vietas ir daug pažįstamų.

Viešnia iš Adelaidės - Kotryna Garbaliuskienė - New Yorke savo draugų tarpe. Iš k. A. Bortkevičienė, iš d. A. Baniūnienė.

Apacioje: Pranės Lapienės iniciatyva praeitą šeštadienį Vienybės namuose Brooklyne įvyko išleistuvės Gražinai ir Aleksui Rannitams, kurie šiomis dienomis iš New Yorke išsikelia į New Haven, Conn. Nuotraukoje (iš k. i d.): Gražina Matulaitytė-Rannitienė, Uršulė Bacevičienė, V. Tysliavienė, Pranė Lapienė, Ona Osmolskienė ir Magdalena Galdikienė.

J. N. Tysliavos nuotrauka

Clevelando lietuviai

J. ANTANAITIS

KLAIPĖDOS SUKILIMAS

ISTORIKO AKIMIS

Clevelando L.V.S. Ramovės skyriaus surengtame Klaipėdos krašto sukilimo minėjime paskaitininku buvo pakviestas istorikas dr. J. Jakštas, kuris savo trumpoje kalboje išskėlė keletą įdomių istorinių faktų.

Kalbant apie Klaipėdą, esą, vienas faktas siekia anuos tolimus laikus, kada kovose su Livonijos ordinu Mindaugo laikais kūrėsi Lietuvos valstybė. Popiežius Inocentas IV 1254 m. paskelbė raštą, kuriame pasakyta: "Iš tiesų, kad sudarytų pavojų tikintiesiems krikščionims, tų kraštų pagonys atsiveždavo sau ginklų, drabužių, druskos ir kitų gyvenimo reikmenų tąja upe, kuri yra tarp Livonijos bei Prūsijos, vietos žmonių vadinama Nemunu (Memele)".

Taip rašė popiežius, pralinkus vos metams nuo Memelburgo įkūrimo. Rašė jis, be abejo, vokiečių painformuotas, kurie kartu buvo nurodę, kaip sako dr. Jakštas, kuriais tikslais tą pilį, dabartinę Klaipėdą, jie statė. Būtent: "užkirsti kelią pagonims į platųjį pasaulį išeiti."

Keista mums šiandien, kai vokiečiai statomą Klaipėdos pilį jungė su Nemunu ir pavadinę jo vardu. Juk Klaipėdą ir Nemuną skiria apie 50 km, bet anais laikais nebūtą šiandieninio supratimė, kad Kuršių marios tai nėra Nemunas. Pilies statytojai, matyt, buvo įsitikinę, jog jie stato ją Nemuno žiotyse.

Vokiečiai Klaipėdos pilį statė ne tuščioje vietoje, bet žemaičių bei kuršių gyvenamoje erdvėje. Protestuodami prieš išiveržėlius, to krašto gyventojai gynė savo teises ir savąją seną Klaipėdą. Gražiai pasakyta ir viename Vytauto laikų rašte, kur ginant lietuvių teises į Memelį čia pat pridurta, kad pilis žmonių kalba vadinama Klaipėda.

Tai buvo anie tolimi istoriniai laikai. Persikelkime dabar, sako dr. Jakštas, į šiuos laikus. Prisimintina yra 1919 m. Paryžiaus taikos konferencija, kurioje iškilo Klaipėdos krašto byla. Tos konferencijos pirmininkas Clemenceau, motyvuodamas Klaipėdos krašto atskyrimą nuo Vokietijos, tarp kita ko, pareiškė: "Klaipėdos uostas yra vienintelis Lietuvos išėjimas į jūrą".

Beveik 700 metų skiria šiuos Clemenceau žodžius nuo popiežiaus Inocento pareiškimo, bet jie abu tą pačią tiesą pasako: Klaipėda susijusi su Lietuvos likimu. Ir tai yra ne laikinio, bet nuolatinio, likiminio pobūdžio.

Iš čia ir kilo didelis lietuvių tautos susirūpinimas Klaipėda 1920 - 23 metais, kada Klaipėdos klausimas buvo "pakibęs ore." Tuomet laukta, derėtasi, siūlyta nuolaidų (autonomijos statusas), bet veltui. Mums nedraugiskas pietų kaimynas, remiamas didžiojo santarvininko (Prancūzijos), kliudė Klaipėdos klausimą išspręsti mums palankiom sąlygom. Todėl nebuvo kitos išeities, kaip sukilimas, kuris iš esmės reiškia pasipriešinimą neteisėbei arba, vaizdžiau tariant, piktybei. O juk ir Bažnyčia kovoja su piktu.

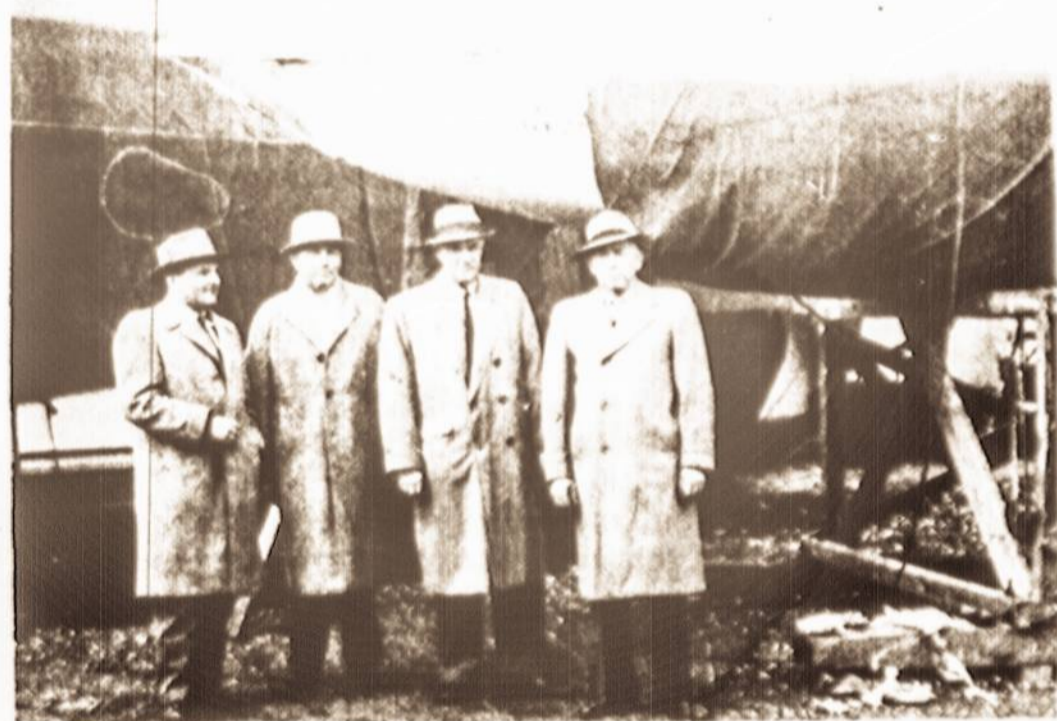
Todėl 1923 m. Klaipėdos žygis buvo mūsų tautos istorinio likimo padiktuotas ir pateisinamas ne tik politiniu, bet ir moraliniu požiūriu.

Kalbant apie šį minėjimą, verta pažymėti, kad minėjimai gali praeiti per 20 min, ar pusvalandį. Šis minėjimas tiek ir užtruko, bet jo dalyviai skirstėsi ne labai patenkinti. Jie būtų mielai salėje pasėdėję ir ilgiau. Deja, paskaitininkas rengėjų buvo įpareigotas kalbėti ne ilgiau kaip 15 min., o programoje daugiau nieko nebuvo...

VI. Braziulio dramos studijos Balio Sruogos veikalo "Uošvė" vaidinimas sutraukė pilną Lietuvių klubo salę. Tai Clevelando parengimų praktikoje nėra taip jau dažnas įvykis. Įdomu, kas tiek žiūrovų sutraukė, ar Balio Sruogos

Balio Sruogos veikalo "Uošvė" vaidinimas Clevelande. Nuotraukoje III v., policijos nuotraukoj. Iš k. į d.: Jurgis Kermošius - A. Pautienius, Paulė Dvikartienė - O. Kalvaitienė, kun. Vaitiekus Šiaudelis - J. Vencius, Adomas Puspurė - J. Kalvaitis, Mikasė Dvikartytė - I. Stasaitė ir Jeronimas Buza - A. Vasiliauskas. V. Pliodzinsko nuotr.

Lietuvių budžių Clevelande, Ohio, laivas "Palanga" baigė plaukiojimo sezoną. Nuotraukoje laivas, iškeltas ant Erie ežero kranto. Prie laivo stovi Lietuviams budžiams remti draugijos valdybos dalis. Iš k. į d.: J. Kalvaitis, V. Rutkauskas (pirm.), dr. K. Pautienius ir J. Grincius.

Kitatautis John Hoffman domisi Vienybe. Solistė Lionė Jodytė, kuri neseniai koncertavo Bostone, Hoffmanui aiškina, kad tai seniausias lietuvių laikraštis pasaulyje. Po jos sėkmingo recitalio Jordan Hall, J. Hoffmannas Jodytę pakvietė vaidinti jo statomame filme "The World of Talent". Filma pradėdama sukti kovo 29 d. Riviera Terrace, New Yorke.

Cosmos Parcels Express Co.

370 UNION AVE., BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 4-4952

Savininkė: O. LABANAUSKAITĖ

Siuntiniai siunčiami į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir į visas Sovietų Rusijos dalis.

Teisingas mūto pritaikymas, rūpestingas supakavimas ir greitas išsiuntimas - mūsų specialybė.

Teikiame teisingiausius patarimus kaip pigiausiai sudaryti gerą siuntinį.

Vietoje galima nusipirkti visokių medžiagų, batams odos, kavos, šokolado, muilo, stiklo rėžtukų, mašinėlių plaukams kirpti, skustuvų, sieninių kilimėlių, pliušinių lovatiesių ir staltiesių, kojinių, skarelėlių ir kt.

Kainos be konkurencijos.

Už New Yorke gyvenantieji savo daiktus gali prisiųsti paštu ar kitaip. Jie tuojau gaus savo daiktų sąrašą ir sąskaitą. Siuntinys išeis gavus pinigus.

Dirbama kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Kam tas laikas nepatogus, telefonu susitariama dėl kito laiko. Sekmadieniais uždaryta.

Važiuojant subway - Canarsie Line išlipti Lorimer stotyje, Jamaica Line - Hewes stotyje, Crosstown line Metropolitan St.

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.

Stiklinis baras, vieno gražiausių užėigų

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533

Reikalinga skautų talka

Los Angeles lietuvių veikėjų pastangomis yra pradėtas didelis ir lietuvių tautai reikšmingas darbas, prie kurio vykdymo turėtų prisidėti visokio amžiaus, patyrimo ir išsilavinimo skautai bei skautės. Būtent – rašyti laiškus JAV kongresmanams ir senatoriams, kad būtų pravesta Kuchel-Lipscomb rezolucija.

Esmėje ši rezolucija sako štai ką: Senatas ir Atstovų Rūmai prašo JAV prezidentą iškelti Pabaltijo valstybių klausimą Jungtinėse Tautose ir pareikalauti iš sovietų, kad jie atšauktų iš Lietuvos, Estijos ir Latvijos savo kariuomenę, agentus, grąžintų tremtinius iš Sibiro, iš kalmių, iš vergų stovyklų. Reikalaujama taip pat, kad JT priežuroje būtų pravesti laisvi rinkimai Pabaltijo kraštuose.

Kiekvieno lietuvių, ypatingai skauto, pareiga yra dėti pastangas, kad šie reikalavimai būtų išpildyti. Vienintelis būdas, kaip mes galime prie šio svarbaus darbo prisidėti – rašyti laiškus senatoriams ir kongresmanams, prašant tą rezoluciją paremti.

Sesės ir broliai, mes, duodami žodį, žadėjome tarnauti savo tėvynei, ir tą pažadą patvirtinome savo garbe. Geresnės progos išpildyti šį savo pažadą vargiai ar galime tikėtis. Todėl, nieko nedelsdami, skiltys, būreliai, draugovės, vietininkijos, tuntai, jūrų skautų, studentų ir filisterių vienetai savo ateinančios sueligos programoje stambiomis raidėmis įrašykime sekanti punktą: LAIŠKŲ RAŠYMAS SENATORIAMS IR KONGRESMANAMS. Ir šį punktą įvykdykime!

Pirmoje eilėje laiška turėtų būti adresuoti užsienų reikalų komisijų pirmininkams Sen. J. William Fulbright ir rep. Thomas E. Morgan. Svarbu taip pat parašyti ir savo distrikto JAV kongresmanams ir savo valstybės senatoriams. Adresas: The Honorable (vardas), Senate Office Building (arba – House Office Building), Washington 25, D. C.

Laiškai gali būti trumpi, pažymint, kad kongresmanas yra prašomas paremti (support) H. Con. Res. 153, o senatorius – S. Con. Res. 12.

Įrodykite savo darbu, kad mūsų pasižadėjimas tarnauti tėvynei nebuvo vien tušti žodžiai, bet sąmoningas, realus ir tvirtas nusistatymas tą pažadą vykdyti.

R. K.

LSB vyriausias skautininkas Eugenijus Vilkas sveikina skautus, davusius žodį 1961 m. vasarą Atlanto rajono stovykloje. G. Peniko nuotrauka

MŪSŲ ŠEIMOJE

BROLIJOS GAIRĖS

Lietuvių Skautų Brolija 1961 m. buvo pasirinkusi šūkį "Lietuviais esame mes gimę". Brolijos veiklos šūkis 1962 m. yra "Lietuviais turime ir būt". Visi LSB vienetų vadovai bei instruktoriai prašomi užsiėmimuose, šventėse ir stovyklose skirti reikiamą dėmesį šiam šūkiui įgyvendinti.

STAMBUS VEIKALAS

Ilgametis skautų vadovas ir buvęs akademikų skautų žurnalo Mūsų Vytis redaktorius Bronius Kviklys yra parąšęs stambų veikalą Mūsų Lietuva. Šiame leidinyje talpinama Lietuvos vietovių aprašymai, daugelis nuotraukų ir įvairios medžiagos, kuri yra naudinga kiekvienam skautų vadovui. Veikalą spausdina Lietuvių Enciklopedijos leidykla. Skautų vadovai gali iš anksto papiginti užsiprenumeruoti Mūsų Lietuvą, rašdami šiuo adresu: Br. Kviklys, 5747 So. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.

NAUJI SKAUČIŲ VIENETAI

Prisilaikant perėitą pavasarį paskelbto narių verbavimo vajaus, Atlanto rajone rūpinamasi skaučių vienetų įkūrimu, kur jų dar nebuvo. Iki šiol nauji vienetai buvo įkurti Providence, R. I., ir New Haven, Conn. Providence vadovėmis pakviestos A. Čekienė ir I. Paulauskienė, New

Havene – B. Šimanskienė. Darbas jau sėkmingai sukasi. Daugiausia buriasi paukštėtės. Bandoma ir kitur įkurti skaučių būrelius, kad mergaitės galėtų auklėtis sveikoje lietuviškoje – skautiškoje dvastijoje.

Studentams ir skautams Vienybės prenumerata metams - 5 doleriai.

STUDIJŲ DIENOS NEW YORKE

New Yorko ir New Jersey Lietuvių Studentų Sąjungos skyriai vasario mėn. 3 – 4 d.d. ruošia studentams Studijų Dienas.

Studijų Dienų atidarymas įvyks vasario 3 d. 12 val. Atletų Klube, 1332 Halsey St., Brooklyne.

Po to bus H. Blazo paskaita "Rezistencija Lietuvoje" ir diskusijos tema "Lietuvių poezija amerikiečių akimis". Šioms diskusijoms sutiko vadovauti Algirdas Landsbergis. Kaip koreferental šiose diskusijose dalyvaus keletas intelektualų iš amerikiečių tarpo.

Dienos programa bus užbaigta šokiais, kurie prasidės 8 val. vak.

Vasario 4 d., sekmadienį Studijų Dienų programa tęsiamą tema "Tautiškojo sąjaukos pavergtoje Lietuvoje ir tremtyje" diskusijų forma. Diskusijoms vadovaus keturi asmenys. Visi studentai yra kviečiami Studijų Dienose dalyvauti ir aktyviai reikštis diskusijose. Iš tolimesnių vietovių atvykusiems studentams nakvynės bus parūpintos.

D. M.

Remkite biznierių, kurie skelbiasi Vienybėje!

Cosmos Travel Bureau

PIONIERIUS KELIONIŲ SRITYJE. DAUGIAUSIA PATYRĘS RUOŠIANT IŠVYKAS Į USSR IR RYTŲ EUROPOS KRAŠTUS

Mes parūpiname vizas į USSR asmenims, kurie į čia atvyko per ar po II Pasaulinio karo ir dabar yra JAV piliečiai.

AR JŪS NORITE ATSIKVIESTO SAVO GIMINES IŠ USSR? SUSIŽINOKITE SU COSMOS

COSMOS TRAVEL BUREAU

45 WEST 45th ST., NEW YORK 36, N. Y. Tel. CI 5-7711

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Sala vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė

Jaukus baras

Safė susirinkimams

vestuvėms ir

pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių

LIETUVIŠKIEMS

suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS

Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Aprauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3- 1477

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave. Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

Sportinės nuotrūpos

Edvardas Šulaitis

Vienos įdomiausių žiemos meto sporto varžybų Chicagoje yra salės futbolo (Indoor Soccer) pirmenybės. Tiesa, jos nesutrukia dešimtūkstantinių žiūrovų minių; čia pasitenkinama per 2,000, tačiau tas irgi yra nebologai, žinant, kad kelis kartus į profesionalų krepšinio rungtynes Chicagoje buvo atėję nepilni 2,000 žmonių.

Chicagoje žaidimai vyksta kiekvieną sekmadienio popietę ir rungtyniauja visos komandos (16) toje pačioje salėje. Komandos yra padalintos į dvi grupes (divizijas) pagal pajėgumą su iškritimo ir įkoptimo galimybėmis. Aukštojoje divizijoje, šalia 7 geriausių Chicago komandų, varžosi ir lietuvių vienetas, vadinamas Liths vardu. Iki šiol jam nebologai sekėsi ir iš 3 rungtynių surinko 3 taškus (vienas laimėjimas, lygiosios ir pralaimėjimas). Prieš akis yra dar 4 susitikimai, iš kurių surinkus apie 4 taškus, lietuviams būtų galimybė likti aukštojoje divizijoje (iškrenta dvi paskutinės komandos lentelėje).

Lietuviai sporto mėgėjai šias pirmenybes su susidomėjimu seka. Nežiūrint, kad jos vyksta salėje esančioje toli nuo lietuviškų kolonijų, čia sekmadieniais galima rasti po porą šimtų žiūrovų, kurie daugumoje yra susigrū-

Vilniaus Universiteto "Mokslo" krepšinio komanda susitinka su Pedagoginio instituto "Šviesos" sportininkais. Rungtynes laimėjo universiteto komanda.

pavę toje pačioje salės dalyje.

Lietuviai sportuoja visur. Neseniai buvo rašyta apie

Anglijos lietuvių krepšininčius, o dabar pažiūrėkime į mūsų krepšinio atstovus Pietų Amerikoje. Čia aktyviai veikia dvi krepšinio komandos – tai Buenos Aires (Argentinoje) Kovas ir Montivideo (Uragvajuje) Vytis. Šios komandos nuo 1956 m. ruošia tarpusavio susitikimus. Praėjusiais metais buvo dvi šių komandų rungtynės; vasario 4 d. pas save laimėjo Vytis (55:54) ir lapkričio 25 d. Kovas savo aikštėje įveikė Vytį (55:46). Yra žaidžiama už dvi pe-
reinanąsias taures. Vieną jų

Fizinio Auklėjimo Komitetas praneša

Kaip jau anksčiau buvo skelbta, 1962 m. skiriamą prisiminimui I-sios Lietuvių Tautinės Olimpiados, įvykusios 1938 m. Kaune. Ta proga atitinkamoje dvasioje bus prarastos visos XII-ųjų Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių varžybos, įteikiant specialius medalius pirmų 3 vietų laimėtojams, suaugusių klasėje.

Remiantis ŠALFASS-gos suvažiavimo, įvykusio 161 m. lapkričio 11 – 12 d. Toronte, nutarimu skelbti iki šiol vykdytas sportines žaidynes įpaskirų šakų varžybas, FASK-tas iki šiam laikui yra parengęs ši varžybų tvarkaraštį:

Balandžio 7-8 d. Detrote – XII-ųjų Sportinių Žaidynių plaukimo ir individualinės stalo teniso varžybos. Data dar galutinai nenustatyta.

Balandžio 28-29 d. Chicagoje – XII-ųjų Žaidynių Krepšinio varžybos visose klasėse. Yra galimybė, kad moterų ir mergaičių krepšinis bus

vykdomas Kanados Sporto Apygardoje atskiru laiku.

Gegužės 6-7 d. Clevelande – XII-ųjų Žaidynių tinklinio ir komandinės stalo teniso varžybos.

Birželio 30 – liepos 1 d. Toronte – XII-ųjų Žaidynių lengvosios atletikos ir futbolo varžybos.

Pabaltiečių krepšinio, tinklinio ir stalo teniso varžybos yra rengiamos latvių ir numatomos apie gegužės mėn. vidurį. Tikslī data ir vieta dar nenustatyta.

Pabaltiečių lengvosios atletikos, plaukimo, laukoteniso ir futbolo varžybas vykdo estai, liepos mėn. pabaigoje, Toronte.

Ligšiolinis ŠALFASS-gos žurnalo "Sportas" redaktorius Kęstutis Čerkeliūnas sutiko ir toliau žurnalą redaguoti. Sekantis numeris žada pasirodyti kovo mėn. pradžioje Žurnalas išeis 4 kartus per metus. Leidžia FASK-tas.

padovanojo Julius Jazauskas – "Asociacion Uruguay – Lituania" draugijos pirminkas, o kitą – "Lituania en le Uruguay" radijo valandėlė.

teko: A. Vaupšas, A. Varanaukas, A. Saunoris, V. Jarras, J. Grabauskas, A. Šlapikas, A. Stančiūtė.

Sporto laikraštis Vilniuje buvo surengęs savo skaitytojų atsiklausimą dėl geriausiojo 1961 m. Lietuvos sportininko. Pirmąją vietą su 12,906 balsais nusisėdė Z. Jukna – A. Bagdonavičius – Europos čempionas akademine baidare. Kaip rašo Sportas, šie du vyrai visą laiką būna dviese: valtyje, gatvėje ir namuose (gyvena viename bute). Apšilankius pas juos korespondentui, Bagdonavičius sėdėjo pasidėjęs ant kelių knygą apie valgių virimą, o Jukna ragavo kažkokį virąlį.

Antruoju anketoje nedaug atsilikęs ėjo Europos bokso čempionas R. Tamulis (11,603 b.), trečiuoju – Sov. Sąjungos disko metimo rekordininkas A. Baltušnikas (10,021 b.). Be šių, į pirmąjį dešimtuką pa-

* 1961 m. Lietuvos sportininkams buvo sėkmingi. 4 lietuviai gavo Europos čempionų ir 21 – Sov. Sąjungos čempionų medalius.

* Lietuvos šachmatų federacija patvirtino pirmąjį geriausių 1961 m. Lietuvos šachmatininkų dešimtuką. Štai jis: V. Mikėnas, I. Vistanekis, E. Ciukajevs, L. Maslovas, V. Baršauskas, D. Lapienis, A. Česnauskas, M. Ostrauskas, R. Barstatis, A. Uogelė. Du iš jų yra rusai. Kitas rusas – R. Cholmovas (prieš kelis metus gavęs didmeisterio titulą), nesiskaitęs su Lietuvos šachmatų federacija (ji mėginusi jį net nubausti) išvyko į Rusiją ir dabar patogiai gyvena kurortiniame Soči mieste. Dabar jis yra vienas geriausiųjų Sov. Sąjungos žaidėjų.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

I-ARUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

VISOS PREKĖS IŠPARDUODAMOS

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gelės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y. Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas Any car - Any age driver ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y. Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY 1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS) 1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKASKAS) 423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON 660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y. NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius 410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

Vienybės filmų vakare, kuris įvyks Amerikos Lieti Piliiečių Klube Brooklyne vasario 11 d. 3 val. p. p., S. Narkėliūnaitės filmas bus pirmą kartą rodomas su garsu. Įkalbėjimus padarė pati autorė, o muziką pritaikė Juozas N. Tysliava.

Antanas Varnas sausio 24 d. įvykusiame Flushingo demokratų susirinkime išrinktas į Regular Democratic klubo direktorių tarybą.

Dviguba sukaktis vasario 24 švenčiama "Rūtos" ansamblio. Pačiam ansambliui sukanka 20 metų, o jo dirigentui Alg. Kačanauskui dešimt metų, kai jis tan vienetui vadovauja. Sukaktuvinis banketas su koncertine dalimi įvyks Elizabeth, Lietuvių Laisvės salėje. Pradžią 7 val.

Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubo pobūvyje, kuris įvyks šeštadienį, vasario 10 d. 8 v. vak., dalyvaus Onos Gatauskaitės muzikantai. Programą išpildys Operetės choras. Vėliau bus šokiai.

Moterų Vienybės Pavasario Balius įvyks birželio 9 d. Maspetho Lietuvių Piliiečių Klubo salėje. Rengiama idomi programa, kuriai vadovaus L. Karnazinas.

Antanas Petrauskas iš Echo Lake Rd., Watertown, Conn., vietoje šventinių sveikinimų Kultūros Fondui paskyrė 10 dol. Jo pavardė per apsirikimą buvo praleista Fondo paskebtame sąrašė.

Vytautas Maželis, fotografas-portretistas, paruošė idomų foto albumą iš Juozo Tysliavos laidotuvių. Albumą sudaro 20 nuotraukų, kurių tarpe Juozo Tysliavos portretas, vaizdai iš atsiveikinimo vakaro, palydint iš namų į krematoriumą, paskutinis atsiveikinimas krematoriume ir kt. Norintieji ši albumą išigyti prašomi kreiptis pas Vyt. Maželį, 422 Menahan St. Ridge wood, Brooklyn, N.Y. Tel. HY 7-4677.

PADĖKA

Mano mylimai žmonai Reginei Marijonai Sidzikauskienei mirus, giminės, artimieji, bičiuliai ir pažįstamieji, ištaigos bei organizacijos savo dalyvavimu laidotuvėse, savo maldomis, savo nuoširdžiu žodžiu ar laišku pareiškė pagarbą ir meilę vėlionei ir užuojautą man. Visiems tariau gillai jaučiamą ačiū.

Ypatingai esu dėkingas poniai Sofijai Kraunaitienei ir jos vyrui pulk. Eduardui Kraunaičiui už jų nepaprastai šiltą ir kantrų vėlionės slaugymą jos ilgoje ir sunkioje ligoje.

VACLOVAS SIDZIKAUSKAS

BALFO NARIAI

Paskutinių penkerių metų laikotarpyje BALFO narių skaičius pakilo visu trečdaliu, nes 1957 m. buvo 1129 nariai, o jau 1961 m. — 1668. Daugiausia jų yra Detroite, dėka uolios valdybos, ypač stropaus finansų sekretoriaus Č. Sadeikos, kuris jau ilgoką laiką atsidėjęs BALFO narius verbuoja ir surenka iš jų nario mokesčių.

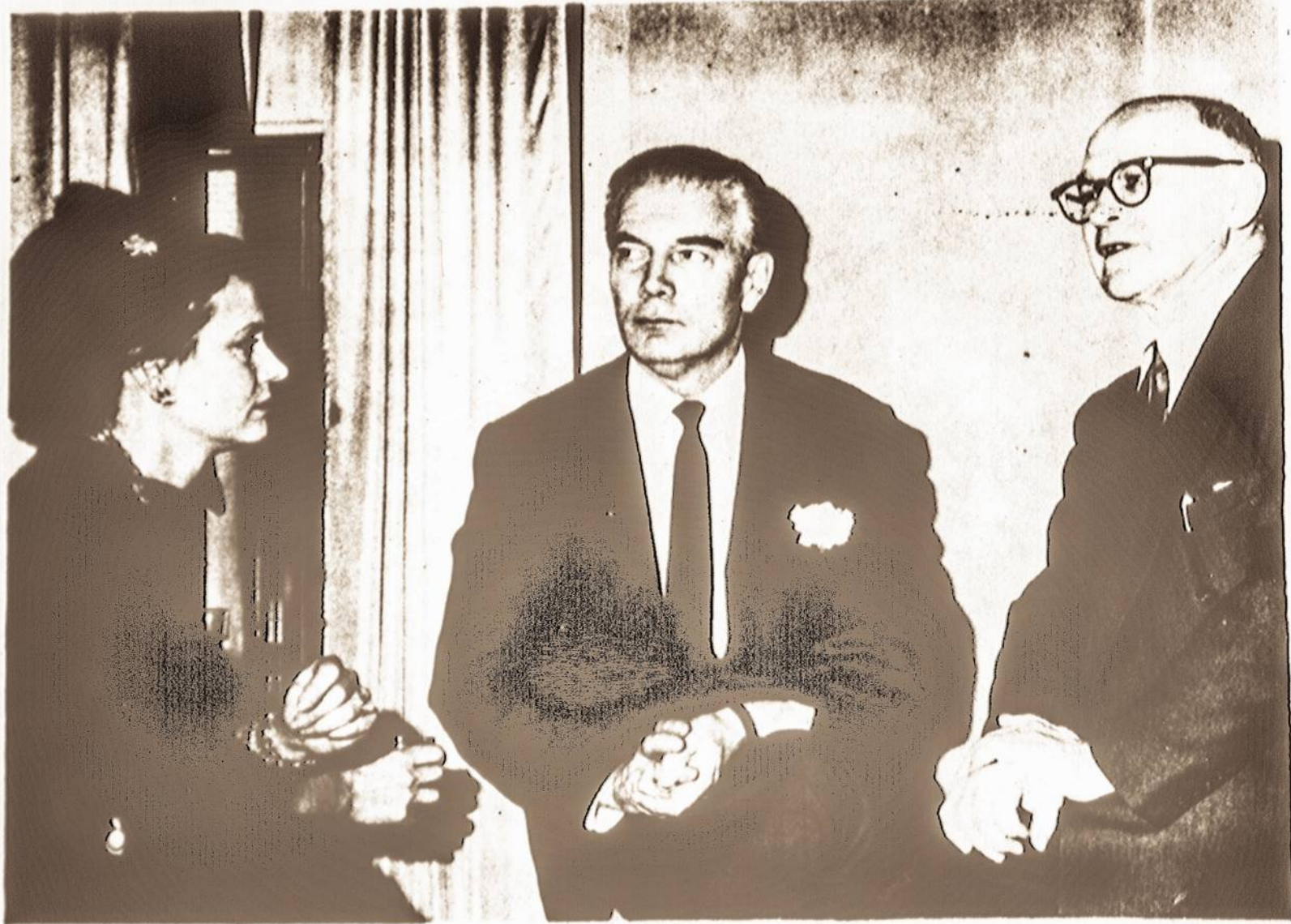
MUMS RAŠO:

Perskaitęs laikraštį, kad Lietuvoje mirė K. Širvydienė, noriu pareikšti užuojautą Vytautui Širvydiui, netekus Motulės.

Pamenu, kaip gyvenant čia Brooklyne anais laikais, Ji daug veikė, ypač kai reikėdavo mums suruošti kokį pobūvį. Ji būdavo tas centras, aplink kurį burdavosi veikliosios moterys.

Susiorganizavus Tautininkų Klubui, nutarėm sykį surengti "Margučių vakarienę." Visą ruošą pavedėm vėlionei nes kagi vyrai supranta apie valgio gaminimą. Ji prisikvietė talkon: E. Baltuvienę, Klimienę, Bacevičienę ir kitas, ir taip sutraukė apie 100 asmenų ir buvo toks pokylis, kuris pasiliko ilgai dalyvių atmintyje. Širvydams išvykus Lietuvon, pajutom didelį trūkumą jų netekus.

PRANAS NARVYDAS

Vienybės namuose praeitą šeštadienį įvyko Gražinos ir Aleksio Rannitų išleistuvės, kuriose dalyvavo jų artimieji draugai. Aleksis Rannitas, neseniai paskirtas Yale Universiteto Rytų Europos Kolekcijų konservatoriumi ir vyr. tyrinėtoju mokslininku su ordinario profesoriaus statusu, šiomis dienomis su žmona Gražina iš New Yorko išsikelia į New Haven, Conn. Išleistuvės buvo surengtos Pranės Lapienės iniciatyva. Nuotraukoje - dail. Aleksandra Merker, Aleksis Rannitas ir dail. Adomas Galdikas.

J. N. Tysliavos nuotrauka

Apacioje: prie vaišių stalo sėdi M. Varnienė, Gražina ir Aleksis Rannitai, arch. V. Kiaulėnienė, skulptorė A. Kašubienė ir kt. Svečių tarpe buvo solistė V. Jonuškaitė, dailininkai K. Žoromskas ir P. Osmolskis, rašytojas A. Landsbergis ir kiti.

Vyt. Maželio nuotrauka

Philadelphiečiai, Vienybės skaitytojai, Neo Lituanų minėjimo šventėje New Yorke sausio 27 d. Nuotraukoje Rima Buinytė, gavusi tautines spalvas, su draugėmis. Jos tėvai Bronius ir Valerija Buiniai, Mykolas ir Albina Čepuliai, dainininkė Juzė Augaitytė ir newyorkietis Česlovas Tamašauskas. Minėjimas įvyko Maspetho Lietuvių Piliiečių Klube.

J. N. Tysliavos nuotrauka

KLAIPĖDOS KRAŠTO ATVADAVIMO MINĖJIMAS

Sausio 21 d. evangelikų šv. Jono parapijos svetainėje įvyko Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos New Yorko skyriaus suruoštas Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas.

Dalyvavo arti šimto asmenų. Šeiminkės paruošė kavutę ir taip jaukia nuotaika praėjo minėjimas.

Jo programą pravedė MLB Draugijos skyriaus pirm. kun. dr. P. Dagys, trumpai apibūdindamas Klaipėdos uosto svarbą Lietuvai.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo adv. M. Brakas, kuris iškėlė tiek daug įvairių dar ikišiol mums nežinomų faktų apie Klaipėdą ir iki šiol tyliai tebesitęsiančią kovą, nes buvę Klaipėdos krašto vokiečių kaimai įvairiais būdais stengiasi įrodinėti pasauliui, kad, nekalbant apie Karaliaučiaus sritį, Klaipėda esanti Vokietijos dalis ir jie esą tikrieji Klaipėdos krašto šeiminkai. Po to, neseniai atvykusi iš Lietuvos Šinušienė pasakojo savo įspūdžius.

P. N.

KORP. NEO-LITUANIJOS ŠVENTĖ

New Yorko LST Korp! Neo-Lithuania sausio 27 d. paminėjo savo 39 metų sukaktį tradicine švente, įvykusia Maspetho Lietuvių Piliiečių Klubo salėje.

Pradėta iškilmingu posėdžiu. Žodį tarė Korp! pirmininkas A. Sperauskas. Sveikinimus pradėjo vicekonsulas A. Simutis ir tęsė ALTS pirm. Vyt. Abraitis, Nepriklausomybės Fondo vardu E. Čekienė, Moterų Vienybės

Elena Kulber-Kulbokienė. Iš jaunimo organizacijų sveikino Rūta Dačytė - Bostono neolituanų atstovė, estų studentų atstovas Vanderek Studentų Sąjungos vardu L. Šileikytė,

Junjorų spalvas gavo arti dešimties jaunuolių. Jų vardu kalbėjo Algis Budreckas. Po iškilnių įvyko vaišės ir šokiai, grojant A. Starolio orkestrui.

VIENYBĖ, 1962 m. vasario 2 d.